

De europæiske arbejdsmarkedsorganisationers repræsentativitet: Den kemiske sektor

Resumé

Indledning

Denne undersøgelse har til formål at formidle den nødvendige information til at fremme dialogen mellem arbejdsmarkedets parter i den kemiske sektor. Målet med Eurofound's række af repræsentativitetsundersøgelser er at identificere de relevante nationale og overnationale arbejdsmarkedsorganisationer inden for arbejdsmarkedsrelationerne i udvalgte sektorer. I undersøgelsen kortlægges således de relevante nationale arbejdsmarkedsorganisationer i den kemiske sektor gennem en top-down-metode (udarbejdelse af en liste over medlemmerne af de europæiske tilknyttede organisationer) og en bottom-up-metode via Eurofound's netværk af europæiske korrespondenter.

En national sektorrelateret organisation er omfattet af denne undersøgelse, hvis den enten regelmæssigt er involveret i sektorrelaterede kollektive overenskomstforhandlinger og/eller er tilknyttet en sektorrelateret europæisk erhvervs sammenslutning eller faglig sammenslutning, der er opført på Kommissionens liste over europæiske arbejdsmarkedsorganisationer, som skal konsulteres i henhold til artikel 154 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), og/eller som deltager i den sektorrelaterede europæiske dialog mellem arbejdsmarkedets parter.

Afgrænsning af sektoren

I forbindelse med denne undersøgelse afgrænses den kemiske sektor efter den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter i Den Europæiske Union (NACE) for at sikre, at resultaterne kan sammenlignes landene imellem. Den kemiske sektor er navnlig afgrænset som henhørende under NACE (rev. 2) 20, 21 og 22. Det omfatter bl.a. følgende aktiviteter: 20 Fremstilling af kemiske produkter, 21 Fremstilling af farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater, 22 Fremstilling af gummi- og plastprodukter.

Ifølge denne definition er de organisationer, som Kommissionen har angivet som arbejdsmarkedsparter i henhold til artikel 154 i TEUF, på arbejdstagersiden fagforbundet IndustriAll og på arbejdsgiversiden European Chemical Employers Group (ECEG).

Interesserepræsentation på nationalt plan

Et pluralistisk foreningssystem er fremherskende i den kemiske sektor på arbejdstagersiden i 22 af EU's medlemsstater. Der er blevet identificeret i alt 75 sektorrelaterede fagforeninger. Landskabet er fragmenteret: I seks lande er der registreret én sektorrelateret fagforening, i 11 er der registreret to, i fem lande er der registreret tre, mens der i seks lande er registreret fire eller flere sektorrelaterede fagforeninger.

Der er identificeret 57 sektorrelaterede arbejdsgiverorganisationer med følgende fordeling: I 18 lande er der kun registreret én arbejdsgiverorganisation, i to lande er der registreret to arbejdsgiverorganisationer, i tre lande er der registreret tre arbejdsgiverorganisationer, og i tre lande er der registreret fire eller flere arbejdsgiverorganisationer. Der findes således i mindre grad et pluralistisk foreningssystem på arbejdsgiversiden.

Med hensyn til afgrænsning af medlemsområde er der forskel på fagforeninger og arbejdsgiverforeninger. For fagforeninger er sektionalismeoverlapninger (49%) og overlapninger (41%) fremherskende. Arbejdsgiverorganisationernes medlemsområder har en tendens til at være endnu snævrere end fagforeningernes. Sektionalisme er dermed det mest udbredte mønster for medlemsområder (39%).

Sektordensiteten for fagforeningerne kan ses for 44 ud af de 75. Statistiske oplysninger viser, at over halvdelen af fagforeningerne med tilgængelige oplysninger har registreret en lav eller meget lav sektordensitet (under 10%). Sektordensiteten er meget forskellig fra land til land. De nordiske lande har registreret en relativt høj sektordensitet, mens de fleste af de medlemsstater, som er kommet til efter 2004, har registreret en lav sektordensitet (under 10%).

Arbejdsgiverorganisationerne har en lav sektordensitet, idet kun tre arbejdsgiverorganisationer viser en sektordensitet for virksomheder på over 40%. Hvis der findes oplysninger for begge typer densitet, er sektordensiteten for virksomheder ofte lavere end densiteten for arbejdstagere. Dette kan tyde på, at de større virksomheder er lidt mere tilbøjelige til at slutte sig sammen end deres mindre modparter.

For så vidt angår kollektive overenskomstforhandlinger på sektorplan er situationen meget forskellig fra land til land. En gruppe på 12 lande ud af 22 lande, som der foreligger data om, har registreret en høj grad af kollektiv overenskomstdækning, nemlig over 80%. En anden gruppe på seks lande har registreret en grad af kollektiv overenskomstdækning på mellem 40% og 70%. Endelig har en tredje gruppe på fire lande registreret en grad af kollektiv overenskomstdækning på under 20%. Den vigtigste forklaring på den høje kollektive overenskomstdækning er, at kollektive overenskomstforhandlinger med flere arbejdsgivere er fremherskende. På tilsvarende vis forklarer den fremherskende tendens til kollektive overenskomstforhandlinger med én arbejdsgiver den lave dækning.

Interesserepræsentation på europæisk plan

IndustriAll Europe har 43 direkte tilknyttede organisationer i 23 af de lande, der indgår i undersøgelsen, og de deltager alle i kollektive overenskomstforhandlinger på sektorplan. Endvidere dækker alle de fagforeninger, der er tilknyttet IndustriAll Europe, sektoren i alle regionerne i deres lande med undtagelse af CNE-GNC og LBC-NVK i Belgien, som kun er aktive i visse regioner.

ECEG har 18 tilknyttede organisationer inden for sektoren i 18 lande. Omkring 17 arbejdsgiverorganisationer tilknyttet ECEG deltager i kollektive overenskomstforhandlinger på sektorplan. Alle de arbejdsgiverorganisationer, som er knyttet til ECEG, dækker imidlertid sektoren i alle regionerne i deres lande med undtagelse af SCHP ČR (i Tjekkiet), som kun er aktiv i visse regioner.

Andre organisationer på europæisk plan

På arbejdstagersiden er der flere andre europæiske organisationer end IndustriAll Europe. Der findes fire europæiske organisationer, som dækker mindst tre lande: European Federation of Public Service Union (EPSU), European Federation of Food, Agriculture and Tourism Trade Unions (EFFAT), Uni Europa og European Federation of Managers in the Chemical and Allied Industries (FECCIA). EFFAT er til stede i fem lande, mens EPSU, Uni Europa og FECCIA er til stede i tre lande. Disse organisationers tilstedeværelse viser, at mange fagforeningers medlemsområder overlapper hinanden, fordi de ikke hævder at tiltrække fagforeninger i den kemiske sektor. Undtagelsen er FECCIA, som hævder at tiltrække ledere fra den kemiske sektor.

For så vidt angår arbejdsgiverorganisationer, findes der to europæiske organisationer, der dækker mindst tre lande: European Chemical Industry Council (CEFIC) og European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA). Ifølge bottom-up-metoden er disse to europæiske organisationer, som hævder at tiltrække virksomheder fra den kemiske sektor, til stede i henholdsvis 13 lande (CEFIC) og fem lande (EFPIA). Det skal bemærkes, at CEFIC er en brancheforening, der tager sig af andre interesser end arbejdsmarkedsforhold. Bottom-up-metoden kan imidlertid have undervurderet antallet af organisationer, der er tilknyttet CEFIC. CEFIC er til stede i 22 EU-lande.

Konklusion

Top-down- og bottom-up-analyser af den kemiske sektor i EU28-landene viser, at IndustriAll Europe på arbejdstagersiden og ECEG på arbejdsgiversiden bør betragtes som de vigtigste repræsentanter for arbejdsgivere og arbejdstagere i sektoren på EU-plan.

Yderligere oplysninger

Rapporten *Representativeness of the European social partner organisations: Chemical sector* er tilgængelig på <http://bit.ly/1rWUTw9>

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Peter Kerckhofs, forskningsmedarbejder, på pke@eurofound.europa.eu